

Program certyfikacji GLOBALG.A.P.

Niniejszy Program certyfikacji GLOBALG.A.P. (zwany również w dalszej części: „Programem”) stanowi warunki dla umów zawieranych w zakresie GLOBALG.A.P. Łańcuch Dostaw v.6.1 i/lub GLOBALG.A.P. IFA v. 5.2 bez / lub z połączeniu z obowiązującymi wydaniem modułów dodatkowych tj. Moduł GRASP Ocena ryzyka dotycząca praktyk społecznych, Moduł Nurture, GLOBALG.A.P. AH-DLL Grow Add-on, GLOBALG.A.P. PLUS, GLOBALG.A.P. BioDiversity. Program określa prawa i obowiązki TÜV Rheinland Polska Sp. z o. o. (zwana również w dalszej części: „TRP”) oraz klientów zgłaszających do TRP chęć udziału w systemie oceny i/lub certyfikacji GLOBALG.A.P..

1. ZAKRES PROGRAMU

- 1.1. Typ programu według PN-EN ISO/IEC 17067 – Program typu 6.
- 1.2. Rodzaj certyfikowanych wyrobów: Przeprowadzanie audytów/inspekcji oraz wydawanie, zawieszanie i unieważnianie listów zgodności/ zaświadczeń/ certyfikatów na zgodność ze standardem GLOBALG.A.P. dla nieprzetworzonych produktów rolnych:
 - a. Moduł Bazowy dla Gospodarstw
 - b. Moduł Bazowy dla Roślin Uprawnych, którego podzakresem jest: Moduł Bazowy dla Owoców i Warzyw, Moduł Bazowy dla Roślin Uprawnych Zbieranych Mechanicznie, Moduł Bazowy dla Kwiatów i Roślin Ozdobnych, Moduł Bazowy dla Roślinnego Materiału Rozmnożeniowego, Moduł Bazowy dla Chmielu.
 - c. GLOBALG.A.P. Łańcuch Dostaw (Chain of Custody – CoC)
 - d. GLOBALG.A.P. Add-on (Moduł GRASP Ocena ryzyka dotycząca praktyk społecznych, Moduł Nurture, GLOBALG.A.P. AH-DLL Grow Add-on, GLOBALG.A.P. PLUS, GLOBALG.A.P. BioDiversity)
- 1.3. Wszystkie ww. usługi realizowane są w oparciu o Umowę licencji i certyfikacji zawartą z GLOBALG.A.P. c/o FoodPLUS GmbH. Usługa certyfikacji GLOBALG.A.P. IFA i CoC realizowana jest na podstawie akredytacji Polskiego Centrum Akredytacji w zakresie jednostki certyfikującej wyroby Nr AC 141.
- 1.4. Program jest zgodny z:
 - a. PN-EN ISO/IEC 17065 Ocena zgodności. Wymagania dla jednostek certyfikujących wyroby, procesy i usługi;
 - b. PN-EN ISO/IEC 17067 Ocena zgodności. Podstawy certyfikacji wyrobów oraz wytyczne dotyczące programów certyfikacji;

2. WYMAGANIA, NA ZGODNOŚĆ Z KTÓRYMI WYROBY SĄ OCENIANE

Podstawowe dokumenty odniesienia w procesie certyfikacji:

- 2.1. Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin;

Program certyfikacji GLOBALG.A.P.

- 2.2. Ustawa z dnia 13 lutego 2020 o ochronie roślin przed agrofagami;
- 2.3. Ustawa z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie;
- 2.4. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne;
- 2.5. Ustawa z dnia 22 marca 2018 r. z zmianie ustawy o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych oraz niektórych innych ustaw;
- 2.6. Ustawa z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych;
- 2.7. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EEG, dyrektywy Rady 90/496/EEG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004;
- 2.8. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw;
- 2.9. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/428 z dnia 12 lipca 2018 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 543/2011 w zakresie norm handlowych w sektorze owoców i warzyw;
- 2.10. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 kwietnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2019 roku, poz. 754);
- 2.11. Zasady dot. Roślin Uprawnych;
- 2.12. Przepisy Ogólne, Część I – Zasady Ogólne;
- 2.13. Przepisy Ogólne, Część II – Zasady dla Opcji 2 oraz Opcji 1 obejmującej wiele lokalizacji z wdrożonym SZJ;
- 2.14. Sublicense and Certification Agreement - Umowa podlicencji i certyfikacji;
- 2.15. Punkty Kontroli i Kryteria Zgodności. Zintegrowane Zapewnienie Jakości i Bezpieczeństwa w Gospodarstwie:
 - Moduł Bazowy dla Gospodarstw - Moduł Bazowy dla Roślin Uprawnych - Owoce i Warzywa;
 - Moduł Bazowy dla Gospodarstw - Moduł Bazowy dla Roślin Uprawnych – Rośliny Zbierane Mechanicznie;
 - Moduł Bazowy dla Gospodarstw - Moduł Bazowy dla Roślin Uprawnych – Kwiaty i Rośliny Ozdobne;
 - Moduł Bazowy dla Gospodarstw - Moduł Bazowy dla Roślin Uprawnych – Roślinny Materiał Rozmnożeniowy;
 - Moduł Bazowy dla Gospodarstw - Moduł Bazowy dla Roślin Uprawnych – Chmiel;

Program certyfikacji GLOBALG.A.P.

- 2.16. Lista kontrolna GLOBALG.A.P. Zintegrowane zapewnienie bezpieczeństwa i jakości w gospodarstwie, Moduł Bazowy dla Gospodarstw, Roślin Uprawnych, Owoce i Warzywa/Rośliny Uprawne Zbierane Mechanicznie/Kwiaty i Rośliny Ozdobne/Roślinny Materiał Rozmnożeniowy/Chmiel ;
- 2.17. Lista kontrolna Systemu Zarządzania Jakością;
- 2.18. GLOBALG.A.P. Chain of Custody General Regulations (Przepisy Ogólne GLOBALG.A.P. Łańcucha Dostaw);
- 2.19. Chain of Custody Standard Control Points and Compliance Criteria for the supply chain from the producer to retail stores and/or restaurant chain operators or for retail stores and restaurant chain operators) (Standard Łańcuch Dostaw Punkty Kontrolne i Kryteria Zgodności dla łańcucha dostaw od producenta do operatora sieci sklepów i/lub restauracji lub dla operatorów sieci sklepów i restauracji);
- 2.20. GLOBALG.A.P. Trademark Use: Policy and Guidelines (Wykorzystanie znaków towarowych GLOBALG.A.P.: Polityka i wytyczne);
- 2.21. Nurture Module Scheme Rules;
- 2.22. Lista kontrolna modułu Nurture: dla Owoców i Warzyw, Kwiatów i Roślin Ozdobnych oraz Sytemu Zarządzania Jakością;
- 2.23. GRASP – Ocena ryzyka dotycząca praktyk społecznych Przepisy Ogólne;
- 2.24. GRASP – Lista kontrolna GRASP Opcja 1 i Opcja 2;
- 2.25. GRASP – Krajowe wytyczne interpretacyjne;
- 2.26. GLOBALG.A.P. AH-DLL Grow Add-on – General Rules Specifications;
- 2.27. Oceny ryzyka: FORM01: Risk Assessment for Residue Monitoring; FORM02: Hygiene Round; FORM03a: Risk Assessment for Foreign Bodies/Substances; FORM03b: Foreign Body/Substance Checklist
- 2.28. Annexes for AH-DLL Grow Add-on Modules;
- 2.29. Lista kontrolna GLOBALG.A.P. AH-DLL Grow Add-on;
- 2.30. GLOBALG.A.P. PLUS Add-on General Rules Specifications;
- 2.31. Lista kontrolna GLOBALG.A.P. PLUS (McDonald's), Opcja 1: dla Owoców i Warzyw;
- 2.32. Dobre Praktyki Rolnicze McDonald's;
- 2.33. GLOBALG.A.P. BioDiversity Add-on General Rules Specifications;
- 2.34. BioDiversity Checklist;
- 2.35. Dokumentacja systemowa TRP.

3. ETAPY PROCESU OCENY/ CERTYFIKACJI

3.1. Informacje wstępne dla ubiegającego się o certyfikat/ zaświadczenie/ list zgodności

- 3.1.1. Klient zainteresowany certyfikacją przesyła do Jednostki Certyfikującej TRP zgłoszenie w postaci pliku excel „Zlecenie certyfikacji”, którego nieodłącznym elementem jest dokument

Program certyfikacji GLOBALG.A.P.

Formularz rejestracyjny GLOBALG.A.P. IFA i moduły dodatkowe/Formularz rejestracyjny Łańcuch Dostaw GLOBALG.A.P. (CoC). W przypadku Opcji 2 konieczne jest uzupełnienie dodatkowej zakładki tj. „Lista członków grupy”. Zgłoszenie powinno zawierać minimum następujące dane: nazwa i adres wnioskodawcy, NIP wnioskodawcy, osoba do kontaktu, produkty zgłoszone do certyfikacji, liczba producentów/miejsc produkcji oraz nazwa, adres i NIP płatnika, jeżeli inny niż zgłoszony do certyfikacji podmiot.

- 3.1.2. Na podstawie danych zawartych w pliku excel, zakładka „Formularz rejestracyjny”, „Produkty” oraz „Lista członków grupy” – dotyczy certyfikacji GLOBALG.A.P. IFA i modułów lub zakładki „Formularz rejestracyjny” oraz „Dodatkowe lokalizacje” – dotyczy GLOBALG.A.P. CoC wygenerują się dane w zakładce „Zlecenie certyfikacji”. W zakładce „Zlecenie certyfikacji” zamieszczone są m.in. szczegółowe informacje, co do zakresu oraz przebiegu certyfikacji, kosztów usługi oraz opłat rejestracyjnych odprowadzanych do GLOBALG.A.P.. Załącznikami do zlecenia certyfikacji są następujące dokumenty: Program certyfikacji GLOBALG.A.P., Ogólne warunki transakcyjne TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o., Katalog Sankcji, Ramowy program audytu GLOBALG.A.P. w gospodarstwie producenta/ Ramowy program audytu GLOBALG.A.P. Łańcuch Dostaw (CoC), Umowa podlicencji i certyfikacji GLOBALG.A.P., Wykaz opłat rejestracyjnych od powierzchni uprawy. Wszystkie wskazane załączniki dostępne są na stronie www.tuv.pl/zalaczniki Jeśli klient zgadza się na warunki zawarte w wyżej wymienionym dokumencie, przesyła do Jednostki Certyfikującej kompletne i podpisane „Zlecenie certyfikacji”.
- 3.1.3. Warunki płatności opisane są w załączniku do „Zlecenia certyfikacji”, „Warunki płatności”.
- 3.1.4. Producent/Firma składając do JC podpisane „Zlecenie certyfikacji” potwierdza odbiór i akceptację warunków Umowy podlicencji i certyfikacji GLOBALG.A.P., w związku z czym odesłanie podpisanej Umowy podlicencji i certyfikacji GLOBALG.A.P. nie jest konieczne.
- 3.1.5. „Zlecenie certyfikacji” podpisane przez osobę uprawnioną w firmie Klienta należy dostarczyć do TRP. Złożenie i przyjęcie zlecenia certyfikacji jest zobowiązaniem wzajemnym, zgodnym z postanowieniami Kodeksu Cywilnego i wynikającymi stąd konsekwencjami.
- 3.1.6. „Zlecenie certyfikacji” obowiązuje w danym roku zgłoszenia do momentu wygaśnięcia ważności certyfikatu.
- 3.1.7. Gdy klient po raz pierwszy wnioskuję o certyfikację GLOBALG.A.P., JC rejestruje Klienta w bazie danych GLOBALG.A.P. nadając mu niepowtarzalny numer GLOBALG.A.P.: GGN lub CoC. JC ma obowiązek przekazać wnioskodawcy numer GGN/CoC w ciągu 28 dni od otrzymania od niego podpisanego „Zlecenia certyfikacji”. Nieodłącznym elementem „Zlecenia certyfikacji” jest „Formularz rejestracyjny GLOBALG.A.P. IFA i moduły dodatkowe/ Formularz rejestracyjny Łańcuch Dostaw GLOBALG.A.P. (CoC).
- 3.1.8. Tylko producenci dostarczający swoje produkty do Tesco UK mogą wnioskować o certyfikację modułu Nurture Module. Muszą być powiązani z bezpośrednim dostawcą Tesco (Primary Supplier) i znać jego kod O-Key. Na początku każdego sezonu wegetacyjnego zatwierdzeni dostawcy Tesco muszą poinformować TRP, którzy producenci/grupy producentów i które produkty mają zostać poddane ocenie. Informacja powinna zawierać co najmniej nazwę producenta, adres, numer GLOBALG.A.P. (GGN), dane członków grupy producenckiej (jeśli dotyczy), produkty dostarczone do Tesco, powierzchnię upraw oraz numer O-Key głównego dostawcy. Bez tego dowodu nie można kontynuować procesu certyfikacji.

Program certyfikacji GLOBALG.A.P.

3.2. Przegląd zlecenia oceny/ certyfikacji

- 3.2.1. W przypadku pozytywnej weryfikacji przesłanej przez Klienta dokumentacji, TRP rejestruje otrzymane zlecenie w bazie, o czym informuje klienta drogą mailową.
- 3.2.2. W przypadku niekompletnej dokumentacji albo braku możliwości świadczenia usług Klientowi, jest on informowany drogą elektroniczną lub listownie.

3.3. Planowanie działań związanych z inspekcją/audytem/oceną

- 3.3.1. Klient w celu uzyskania certyfikatu/zaświadczenia/ listu zgodności musi przeprowadzić przed pierwszą certyfikacją samoocenę (GLOBALG.A.P. IFA/GLOBALG.A.P. CoC/Moduł Nurture/GRASP/GLOBALG.A.P. AH-DLL Grow Add-on/ GLOBALG.A.P. PLUS, GLOBALG.A.P. BioDiversity: Opcja 1 i Opcja 1 dla wielu lokalizacji bez Systemu Zarządzania Jakością) lub inspekcje/oceny wewnętrzne oraz audyt/ocenę wewnętrzny/ą QMS (GLOBALG.A.P. IFA/ Moduł Nurture/GRASP/ GLOBALG.A.P. AH-DLL Grow Add-on/ GLOBALG.A.P. PLUS, GLOBALG.A.P. BioDiversity: Opcja 2 i Opcja 1 z Systemem Zarządzania Jakością). Samoocena i inspekcje/oceny oraz audyty wewnętrzne muszą być przeprowadzane później min. 1 raz w roku.
- 3.3.2. Inspekcje/audyty zewnętrzne dzielą się na zapowiedziane i niezapowiedziane. Wyznaczony przez TRP inspektor/audytor ustala z klientem termin zapowiedzianej inspekcji/ audytu. W przypadku Opcji 2/Opcji 1 dla wielu lokalizacji z SZJ, audytor przesyła do osoby odpowiedzialnej wypełniony Plan audytu Systemu Zarządzania Jakością GLOBALG.A.P.
- 3.3.3. W przypadku inspekcji/audytu niezapowiedzianej wyznaczony inspektor/audytor poinformuje danego producenta/firmę o zamiarze dokonania niezapowiedzianej inspekcji/audytu, jednak nie wcześniej niż 48 godzin przed planowaną wizytą. Jeśli termin inspekcji niezapowiedzianej/ audytu niezapowiedzianego nie odpowiada producentowi/firmie, wówczas, w uzasadnionych przypadkach, termin ten może być ponownie wyznaczony. Producent otrzyma od TRP pisemne ostrzeżenie i jedno powiadomienie o kolejnym terminie inspekcji niezapowiedzianej/ audytu niezapowiedzianego nie wcześniej niż 48 godzin przed planowaną inspekcją/ audytem. Jeżeli kolejna inspekcja/audyt nie może mieć miejsca z nieuzasadnionych przyczyn, wówczas TRP wydaje sankcję zawieszenia dla wszystkich zgłoszonych do certyfikacji produktów.

3.4. Ocena w miejscu prowadzenia działalności

- 3.4.1. Łańcuch Dostaw: Audytor przeprowadza audyt na miejscu u klienta, w lokalizacji, w której prowadzona jest działalność zgłoszona do certyfikacji. Istnieje możliwość przeprowadzenia audytu w formie zdalnej, pod warunkiem wystąpienia okoliczności określonych w Przepisach Ogólnych Łańcucha Dostaw oraz uzgodnieniu takiej formy pomiędzy Klientem a Jednostką Certyfikującą. Audyt jest prowadzony zgodnie z Ramowym programem audytu GLOBALG.A.P. Łańcuch Dostaw (CoC). Zapisy z audytu zapowiedzianego, jak i niezapowiedzianego dokonywane są w liście kontrolnej Łańcuch Dostaw.
- 3.4.2. GLOBALG.A.P. IFA/ Moduł Nurture/ GLOBALG.A.P. AH-DLL Grow Add-on /GLOBALG.A.P. PLUS/ GLOBALG.A.P. BioDiversity: Inspektor lub audytor przeprowadza inspekcję/ audyt na miejscu u klienta w lokalizacji, w której prowadzona jest działalność zgłoszona do certyfikacji. Inspekcja/ audyt jest prowadzona zgodnie z Ramowym programem inspekcji dla Opcji 1 oraz członka grupy producenckiej w ramach Opcji 2. W przypadku Opcji 2 lub Opcji 1 dla wielu lokalizacji z Systemem Zarządzania, Jakością, audyt prowadzony jest zgodnie z Planem audytu Systemu Zarządzania Jakością GLOBALG.A.P. Podczas inspekcji/ audytu sprawdzane jest spełnienie wymagań standardu GLOBALG.A.P. Zapisy z audytów zapowiedzianych, jak i niezapowiedzianych dokonywane są w liście

Program certyfikacji GLOBALG.A.P.

- kontrolnej Systemu Zarządzania, Jakością (Opcja 2 lub Opcja 1 z Systemem Zarządzania Jakością), natomiast zapisy z inspekcji u producenta według Opcji 1 lub członka grupy producentów prowadzone są w odpowiednich Listach kontrolnych.
- 3.4.3. Klient musi posiadać zapisy, począwszy od daty rejestracji w bazie GLOBALG.A.P. lub co najmniej z 3 miesięcy przed przeprowadzeniem pierwszej inspekcji/audytu w zależności od tego, który okres jest dłuższy.
- 3.4.4. Po zakończeniu inspekcji/audytu producent/firma otrzyma od inspektora/audytora odpowiedni Raport z inspekcji/audytu. Dokument uzupełniany jest przez inspektora/audytora na miejscu i podpisany przez Producenta lub inną upoważnioną osobę jak i przez inspektora/audytora. W przypadku stwierdzonych niezgodności, Producent/firma ma obowiązek dostarczyć inspektorowi/audytorowi w terminie 28 dni od daty zakończenia inspekcji/audytu dowody na zamknięcie niezgodności stwierdzonych podczas inspekcji/audytu. W celu uzyskania pozytywnej decyzji certyfikacyjnej, jako minimum należy osiągnąć 100% spełnionych wymagań podstawowych i min. 95% wymagań drugorzędnych w zakresie certyfikacji GLOBALG.A.P. IFA; GLOBALG.A.P. CoC; Modułu Nurture; GLOBALG.A.P. PLUS.
- 3.4.5. W przypadku dodatku GLOBALG.A.P. BioDiversity producent/firma musi dostarczyć w ciągu 28 dni od daty inspekcji/audytu działania korygujące w przypadku stwierdzenia niezgodności w odniesieniu do wymagań podstawowych lub plan działań korygujących w przypadku stwierdzenia niezgodności drugorzędowych, a działania uwzględnione w tym planie muszą zostać podjęte przed kolejną inspekcją/audytem. W przypadku wystąpienia niezgodności o charakterze krytycznym konieczne będzie przeprowadzenie kolejnej inspekcji/audytu po upływie min. 3 miesięcy od pierwszej inspekcji/audytu.
- 3.4.6. W przypadku stwierdzenia niezgodności podczas inspekcji/audytu GLOBALG.A.P. AH-DLL Grow Add-on producent/firma nie musi dostarczać do JC żadnych dowodów potwierdzających ich usunięcie. Service Provider musi skonsultować plan działań bezpośrednio z producentem.
- 3.4.7. W przypadku stwierdzenia niezgodności podczas oceny GRASP, Klient decyduje, czy uzyskany wynik traktować jako ostateczny, czy w celu poprawy wyniku podejmie działania korygujące, które przedłoży Jednostce Certyfikującej w ciągu 28 dni od zakończenia oceny.
- 3.4.8. Po zakończeniu inspekcji/audytu i formalnej weryfikacji dokumentacji, TRP przesyła klientowi drogą elektroniczną odpowiedni Raport z inspekcji/audytu.
- 3.5. **Przegląd raportu z inspekcji/audytu**
- 3.5.1. Pracownik TRP dokonuje oceny kompletności, poprawności oraz weryfikacji pod względem merytorycznym przekazanej dokumentacji z audytu/inspekcji.
- 3.5.2. W przypadku rozbieżności między wymaganiami normatywno-prawnymi, a stanem rzeczywistym uniemożliwiającymi podjęcie jednoznacznej decyzji, Kierownik Sekcji, wnioskuje o skierowanie sprawy na posiedzenie Komitetu Technicznego.
- 3.6. **Decyzja dotycząca certyfikacji**
- 3.6.1. Decyzję o udzieleniu certyfikacji lub wydania sankcji w postaci otwartej niezgodności lub zawieszenia lub unieważnienia certyfikatu zgodności podejmuje pracownik TRP w ciągu 28 dni od daty zakończenia audytu/inspekcji lub od daty dostarczenia dowodów działań korygujących podjętych w celu usunięcia stwierdzonych niezgodności.

Program certyfikacji GLOBALG.A.P.

- 3.6.2. Klientowi zostaje przekazany e-mail z decyzją dotyczącą certyfikacji/informacją nt. oceny GRASP.
- 3.7. **Certyfikat/Zaświadczenie/List zgodności**
- 3.7.1. Po pozytywnej decyzji o certyfikacji, Klientowi zostaje wydany certyfikat w przypadku certyfikacji GLOBALG.A.P. IFA, GLOBALG.A.P. CoC oraz Nurture Module; zaświadczenie w przypadku oceny GRASP lub list zgodności w przypadku GLOBALG.A.P. PLUS, GLOBALG.A.P. AH-DLL Grow Add-on i GLOBALG.A.P. BioDiversity na okres 12 miesięcy. Wydany certyfikat/ zaświadczenie/list zgodności, decyzją Jednostki Certyfikującej, może zostać przedłużony na kolejne 4 miesiące (pod warunkiem ponownej rejestracji w bazie danych GLOBALG.A.P i ważnej umowy na przeprowadzenie procesu certyfikacji w okresie przedłużenia). Klienci posiadający przedłużony certyfikat zobowiązani są do wniesienia opłat rejestracyjnych na kolejny cykl certyfikacyjny oraz do poddania się inspekcji/ audytowi/ ocenie w okresie przedłużenia w tej samej JC.
- 3.7.2. Certyfikat Nurture Module, zaświadczenie GRASP oraz list zgodności GLOBALG.A.P. AH-DLL Grow Add-on, GLOBALG.A.P. BioDiversity i GLOBALG.A.P. PLUS, zachowują swoją ważność pod warunkiem posiadania ważnego certyfikatu GLOBALG.A.P. IFA.
- 3.7.3. Certyfikat/zaświadczenie/list zgodności wraz z odpowiednim logo zostają przekazane Klientowi drogą elektroniczną po uregulowaniu przez niego wszystkich opłat związanych z przeprowadzeniem procesu certyfikacji/oceny na podstawie faktury wystawionej przez TRP. Natomiast oryginał certyfikatu/zaświadczenia/listu zgodności zostaje wystawiony i wysłany do Klienta jedynie na wyraźny wniosek Klienta oraz po uiszczeniu dodatkowej opłaty z tego tytułu wynikającej z podpisanego „Zlecenia certyfikacji”.
4. **WARUNKI UDZIELENIA, UTRZYMYWANIA, KONTYNUOWANIA, ROZSZERZANIA ZAKRESU, OGRANICZANIA ZAKRESU, ZAWIESZANIA I UNIEWAŻNIANIA CERTYFIKACJI**
- 4.1.1. Podstawowym warunkiem udzielania certyfikacji jest pozytywne przejście procesu certyfikacji i spełnienie wszystkich wymagań określonych w powyższych punktach.
- 4.1.2. Warunkiem utrzymania certyfikacji jest stosowanie się do wymagań standardu GLOBALG.A.P. i podpisanych z TRP umów.
- 4.1.3. Warunkiem zachowania ważności certyfikatu na kolejny rok jest:
- a. posiadanie ważnej umowy o certyfikację z Jednostką Certyfikującą na kolejny cykl certyfikacyjny, oraz
 - b. złożenie wniosku o ponowną rejestrację i akceptację w bazie danych GLOBALG.A.P. (przed upływem ważności bieżącego certyfikatu) w postaci wypełnionego „Zlecenia certyfikacji” oraz
 - c. poddanie się ponownej inspekcji/audytowi w obiektach Klienta. Kolejna inspekcja/audyt mogą być przeprowadzone w czasie trwania tzw. „okna inspekcji/ audytu”, obejmującego okres 8 miesięcy: od 4 miesięcy przed upływem pierwotnego terminu ważności certyfikatu aż do 4 miesięcy po upływie pierwotnego terminu wygaśnięcia ważności certyfikatu (wyłącznie, jeśli JC dokona przedłużenia terminu ważności certyfikatu w bazie danych GLOBALG.A.P.).
- 4.1.4. Jeżeli certyfikat nie został przedłużony ani ponownie zaakceptowany, wygaśnie. Jeżeli następna inspekcja/audyt odbędzie się w okresie krótszym niż 12 miesięcy po dacie wygaśnięcia certyfikatu, może zostać zachowany stary cykl certyfikacyjny (ważny do). Jeśli certyfikat wygaśnie na dłużej niż 12 miesięcy, Jednostka Certyfikująca musi stosować reguły obowiązujące dla nowych Klientów.

Program certyfikacji GLOBALG.A.P.

- 4.1.5. Posiadacz certyfikatu chcąc go rozszerzyć o dodatkowe uprawy lub lokalizacje, składa wniosek do TRP w postaci wypełnianego „Zlecenia certyfikacji”, zakładki „Formularz rejestracyjny, „Produkty” oraz „Lista członków grupy” Przy Opcji 2. W każdym roku do zatwierdzonej listy producentów można dołączyć maksymalnie 10% nowych producentów i/lub maksymalnie 10% zarejestrowanej powierzchni bez konieczności przeprowadzenia dodatkowych inspekcji przez TRP. W przypadku produktu objętego certyfikacją nie zachodzi potrzeba przeprowadzenia dodatkowej inspekcji (jednocześnie przy spełnieniu w/w warunków). Jeżeli jednak producent zgłosi przy rozszerzeniu certyfikacji nowy produkt, wówczas zachodzi konieczność przeprowadzenia nowej inspekcji podczas zbioru zgłoszonego produktu. Jeżeli w ciągu roku liczba zatwierdzonych producentów/miejsc/powierzchni wzrasta o więcej niż 10%, będzie wymagana dodatkowa zewnętrzna inspekcja próbek nowo dodanych miejsc (minimum stanowi pierwiastek kwadratowy z liczby nowych producentów/miejsc), a także opcjonalnie audyt SZJ, które odbędą się jeszcze w tym samym roku, zanim dodatkowych producentów/miejsc/powierzchnie będzie można dołączyć do certyfikatu.
- 4.1.6. TRP nakłada na Klienta sankcje, zgodnie z „Katalogiem sankcji”. Sankcje nakładane są w sytuacji, gdy:
- a. została wykryta niezgodność podczas przeprowadzonej inspekcji/audytu;
 - b. w ciągu 28 dni od daty inspekcji/audytu producent nie prześle inspektorowi/audytorowi działań korygujących, będących dowodem zamknięcia niezgodności stwierdzonych podczas inspekcji/audytu i nie zostanie osiągnięte 100 % spełnionych wymagań podstawowych i min. 95% wymagań drugorzędnych;
 - c. podczas weryfikacji dokumentacji audytowej, pracownik TRP stwierdzi dodatkowe niezgodności niewykryte podczas audytu/inspekcji lub gdy zostanie stwierdzone naruszenie zasad GLOBALG.A.P.;
- 4.1.7. Certyfikat/List zgodności może być także zawieszony w przypadku:
- a. nieuiszczenia przez Producenta zapłaty za certyfikację/ocenę w terminie wynikającym z umowy.

5. NADZÓR NAD CERTYFIKATEM

- 5.1. Nad posiadaczami certyfikatów TRP sprawuje ciągły nadzór wykonując inspekcje/audyty niezapowiedziane zgodnie z Przepisami Ogólnymi GLOBALG.A.P. tj. w okresie ważności wydanego certyfikatu. W Opcji 2 przeprowadzane są inspekcje nadzorujące niezapowiedziane u członków grupy w liczbie stanowiącej min. 50% pierwiastka kwadratowego z całkowitej liczby certyfikowanych członków grupy oraz audyty niezapowiedziane systemu zarządzania jakością (QMS) u min. 10% klientów będących pod nadzorem JC, jak i inspekcje niezapowiedziane w Opcji 1 u min. 10% Klientów będących pod nadzorem JC.
- 5.2. Kontrole wykonywane są zgodnie z punktem 3.4; 3.5 programu.

6. UDZIELENIE ZEZWOLENIA I NADZÓR NAD ZNAKIEM

Podstawowe zasady stosowania znaku handlowego GLOBALG.A.P. i Logo z kodem QR:

- 6.1. Nadany certyfikat uprawnia producenta/firmę do obrotu i dystrybucji swoich produktów ze znakiem handlowym, oraz, o ile stosowane, z logo z kodem QR tylko w odniesieniu do produktów, które zostały

Program certyfikacji GLOBALG.A.P.

zarejestrowane przez Jednostkę Certyfikującą i są wytwarzane, poddane postępowaniu po zbiorze i znajdują się w obrocie w miejscu lub w lokalizacji, które zostały zarejestrowane w danej Jednostce Certyfikującej, oraz zachowują pełną zgodność ze standardem GLOBALG.A.P..

- 6.2. Producenci powinni stosować znak handlowy i/lub logo z kodem QR wyłącznie w związku z produktami zgodnymi z wymaganiami systemu GLOBALG.A.P. W przypadku, gdy certyfikowani producenci nie zgłosili się do dobrowolnego członkostwa w GLOBALG.A.P., a używają logo GLOBALG.A.P. i/lub logo w kształcie litery "G", powinni połączyć logo z odpowiednim numerem GGN.
- 6.3. Znak handlowy GLOBALG.A.P. nie może nigdy pojawić się na produkcie, opakowaniu dla konsumenta lub też w punkcie sprzedaży, jeśli jest bezpośrednio związany z konkretnym produktem.
- 6.4. Znak handlowy może być stosowany na produktach nie przeznaczonych do konsumpcji przez człowieka i które stanowią surowiec/produkt wejściowy do wytworzenia produktu finalnego (np. PPM). Znakowi handlowemu powinien towarzyszyć numer identyfikacyjny GLOBALG.A.P. i/lub kod QR łączący ze statusem certyfikacji producenta w systemach IT GLOBALG.A.P..
- 6.5. Producenci mogą stosować znaki handlowe GLOBALG.A.P. tylko na paletach, które zawierają wyłącznie produkty certyfikowane w ramach GLOBALG.A.P., a które nie będą pojawiać się w punkcie sprzedaży.
- 6.6. Producenci certyfikowani w ramach GLOBALG.A.P. mogą używać znaku handlowego GLOBALG.A.P. i logo z kodem QR do komunikacji między firmami oraz dla celów identyfikowalności /segregacji/identyfikacji na terenie miejsca produkcji.
- 6.7. Detaliści, producenci i inne organizacje, które podpisały dobrowolne członkostwo w GLOBALG.A.P. mogą używać znaku handlowego w drukowanych materiałach promocyjnych, na swoich stronach internetowych, ulotkach, wizytówkach służbowych i eksponować ten znak na tablicach i ekranach, w tym elektronicznych (nie może pojawiać się jako etykieta produktu bezpośrednio powiązana z certyfikowanymi produktami) oraz w komunikacji między firmami.
- 6.8. Nigdy nie wolno używać znaku handlowego GLOBALG.A.P. na żadnych gadżetach reklamowych, jakichkolwiek elementach odzieży czy akcesoriach stroju, ani też na żadnych torbach czy przedmiotach użytku osobistego.
- 6.9. Logo Kodu QR może pojawić się na produkcie, opakowaniu dla konsumenta lub też w punkcie sprzedaży, gdzie znajduje się w bezpośrednim odniesieniu do certyfikowanych produktów.
- 6.10. Jeśli Producent jeszcze lub już nie spełnia wymogów dotyczących Standardu GLOBALG.A.P., nak handlowy i Oświadczenia o zgodności z Systemem GLOBALG.A.P. nie mogą być używane. Dotyczy to również zastosowania lub umieszczania na etykietach produktowych Logo Kodu QR, Numeru GGN, CoC lub LGN.
- 6.11. Jeżeli jakiegokolwiek obiektywne przesłanki wskazują, że certyfikowany podmiot dopuścił się nadużycia w stosowaniu Znaku handlowego i/lub Oświadczenia o zgodności z Systemem GLOBALG.A.P., nastąpi wykluczenie producenta z Systemu GLOBALG.A.P. na okres 12 miesięcy od ujawnienia takiego nadużycia.
- 6.12. Każda firma korzystająca ze znaku handlowego i logo z kodem QR powinna zaznaczyć, że jest to zarejestrowany znak handlowy GLOBALG.A.P.
- 6.13. Producent ma obowiązek niezwłocznie poinformować Jednostkę Certyfikującą o jakichkolwiek okresowych nakazach sądowych lub zgłoszeniach w związku z korzystaniem ze Znaku handlowego lub

Program certyfikacji GLOBALG.A.P.

Logo Kodu QR. GLOBALG.A.P. dołoży wszelkich starań aby wesprzeć Producenta w przypadku oskarżeń.

- 6.14. Producent powinien używać znaku handlowego oraz, w stosownych przypadkach, logo z kodem QR GLOBALG.A.P. w sposób przewidziany przez GLOBALG.A.P. i nie powinien w żaden sposób go zmieniać, modyfikować czy zakłócać. Jednakże producenci mogą zaprojektować swoje własne logo i osadzić w nich kod QR.
- 6.15. Etykieta z wizualnymi elementami GGN (GGN Label) jest jedynym znakiem, który może być skierowany do konsumenta (B2C). Wymagane jest uzyskanie oddzielnej licencji, aby uzyskać prawo do stosowania tego znaku. Więcej informacji dostępnych jest na stronie www.globalgap.org/ggnlabel.

Podstawowe zasady stosowania certyfikatu TÜV Rheinland :

- 6.16. Klient uzyskuje prawo stosowania certyfikatu/zaświadczenia/listu zgodności w wyznaczonym okresie ważności tego dokumentu. Dotyczy to również informowania o posiadanym certyfikacie/zaświadczeniu/liście zgodności w mediach elektronicznych, broszurach lub innych materiałach reklamowych.
- 6.17. Prawo do posługiwania się certyfikatem/zaświadczeniem/listem zgodności dotyczy wyłącznie obszarów w przedsiębiorstwie lub instytucji Klienta wymienionych w tym dokumencie. Stosowanie certyfikatu/zaświadczenia/listu zgodności w obszarach niewymienionych w jego zakresie zastosowania jest zabronione.
- 6.18. Prawo Klienta do posługiwania się certyfikatem/zaświadczeniem/listem zgodności wygasa ze skutkiem natychmiastowym, bez konieczności wypowiedzenia go, w sytuacji gdy Klient użyje certyfikatu/zaświadczenia/listu zgodności z naruszeniem postanowień wymienionych w paragrafach powyżej.
- 6.19. Prawo posługiwania się certyfikatem/zaświadczeniem/listem zgodności wygasa automatycznie, jeżeli zachowanie certyfikatu/zaświadczenia/listu zgodności jest niemożliwe z powodu przepisów administracyjnych lub postanowień sądu.
- 6.20. Certyfikacja nie może być użyta w sposób, który może zaszkodzić reputacji TÜV Rheinland lub którejkolwiek ze spółek TÜV Rheinland Group.

7. ROZWIĄZANIE UMOWY

- 7.1. Klient może rozwiązać umowę niezależnie od wskazania powodów w czasie ważności umowy z uwzględnieniem terminów opisanych w Ogólnych Warunkach Transakcyjnych. Za termin realizacji usługi uważa się datę ważności certyfikatu. Rozwiązanie jest skuteczne z chwilą doręczenia TRP oświadczenia klienta o rozwiązaniu umowy. Datą wyłączenia klienta z procesu certyfikacji GLOBALG.A.P. jest data doręczenia do TRP oświadczenia klienta o wypowiedzeniu umowy lub data wskazana przez klienta w tym oświadczeniu.
- 7.2. TRP może rozwiązać umowę z klientem ze skutkiem natychmiastowym, w przypadku, gdy:
- Klient nie dopełni w całości zobowiązań finansowych względem TRP. Datą wyłączenia klienta z procesu certyfikacji GLOBALG.A.P. jest data podjęcia decyzji przez TRP o wyłączeniu klienta z procesu certyfikacji.
 - Klient uniemożliwi przeprowadzenie kontroli w wyznaczonym terminie, z przyczyn zawinionych przez klienta (np. brak z klientem kontaktu telefonicznego lub listownego,

Program certyfikacji GLOBALG.A.P.

niewpuszczenie przez klienta inspektorów/audytorów TRP w miejsce przeprowadzenia kontroli). Datą wyłączenia klienta z procesu certyfikacji GLOBALG.A.P. jest data podjęcia decyzji przez TRP o wyłączeniu klienta z procesu certyfikacji.

8. OBOWIĄZKI TÜV RHEINLAND POLSKA SP. Z O.O.

- 8.1. TRP zobowiązuje się do nieujawniania osobom trzecim informacji, które zostały uzyskane w trakcie realizacji certyfikacji, z wyjątkiem sytuacji, w których obowiązek ujawnienia tych informacji określonym podmiotom wynika z obowiązujących przepisów prawa, orzeczeń sądowych lub decyzji administracyjnych, a także wymagań wynikających z umowy z GLOBALG.A.P. i wymagań akredytacyjnych.
- 8.2. TRP działa bezstronnie i unika nieakceptowalnego konfliktu interesów. Osiągnięcie bezstronności nadzorowane jest poprzez niezależny Komitet Chroniący Bezstronność.
- 8.3. TRP zapewnia kompetentny do przeprowadzenia oceny personel. W ramach obowiązujących procedur personel jest monitorowany i oceniany w celu zapewnienia aktualnej wiedzy i wystarczających kompetencji do prowadzenia ocen zgodności.
- 8.4. TRP zapewnia dostęp do programu certyfikacji na stronie: www.tuv.pl/załączniki
- 8.5. TRP zobowiązuje się do przeprowadzenia weryfikacji każdego zgłoszenia nieprawidłowości w tym reklamacji klienta zgodnie z obowiązującą procedurą.
- 8.6. TRP zapewnia archiwizację dokumentacji z procesu certyfikacji przez 5 lat. Dotyczy to również przypadku gdy zawarcie umowy nie dojdzie do skutku.
- 8.7. TRP posiada system zarządzania spełniający wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17065.
- 8.8. TRP jest zobowiązany do przeprowadzenia oceny/inspekcji/audytu w ustalonym czasie.
- 8.9. TRP jest zobowiązany do dostarczenia Klientowi raportu z inspekcji/audytu i poinformowania Klienta w ustalonym czasie o podjętej decyzji certyfikacyjnej, np. poprzez przesłanie certyfikatu lub poinformowanie o wymaganiach, które należy spełnić przed wydaniem certyfikatu.
- 8.10. Poinformowania Klienta w ustalonym czasie o wszystkich odpowiednich zmianach w standardach oraz procedurach.
- 8.11. Wskazania innego inspektora/audytora, jeżeli na podstawie przekonywującego uzasadnienia wcześniej wyznaczony inspektor/ audytor został odrzucony przez Klienta.
- 8.12. TRP jest zobowiązany do zachowania w tajemnicy wszystkich poufnych informacji o kliencie, które nie są publicznie udostępnione, wykluczając dane, które są wymagane przez kompetentne władze, jednostki akredytujące, lub organizacje ustanawiające prywatne standardy. TRP jest uprawniony do ujawnienia określonych informacji innej jednostce certyfikującej, tylko w przypadkach:
 - a. jeśli jest to konieczne do zapewnienia integralności standardu,
 - b. jeśli klient decyduje się na przejście do innej jednostki certyfikującej, lub
 - c. jeśli klient jest certyfikowany przez dwie jednostki certyfikujące w tym samym zakresie. Jeśli Klient był certyfikowany wcześniej, poprzednia jednostka certyfikująca jest uprawniona przez klienta do udostępnienia odpowiednich informacji Jednostce TRP.

Program certyfikacji GLOBALG.A.P.

- 8.13. Producenci wnioskujący o certyfikację modułu Nuture, mogą udzielić dodatkowego dostępu do danych (do Listy Kontrolnej z inspekcji/audytu modułu Nuture) indywidualnym firmom (tzw. Obserwatorzy Modułu Nuture, ang. Nuture Module Observers). Do wskazania tych firm, producent musi przekazać Jednostce Certyfikującej O-KEY danej firmy.

9. OBOWIĄZKI KLIENTA

- 9.1. Klient zobowiązany jest do wykonania wszystkich niezbędnych działań przygotowujących do przeprowadzenia procesu certyfikacji i oceny na miejscu, w tym zapewnienie możliwości badania dokumentacji i dostępu do wszystkich stosowanych obszarów, zapisów w celu umożliwienia przeprowadzenia procesu certyfikacji.
- 9.2. Stałego spełnienia wymagań dotyczących certyfikowanego wyrobu w trakcie ważności udzielonej certyfikacji.
- 9.3. Składania deklaracji o certyfikacji w odniesieniu tylko do faktycznie certyfikowanych produktów i rzeczywistego zakresu, zgodnie z przepisami danego programu. Dotyczy to deklaracji składanych publicznie oraz za pośrednictwem środków masowego przekazu.
- 9.4. Niezwłocznego poinformowania TRP o jakichkolwiek planowanych zmianach w systemie produkcji, które mogą wpłynąć na zgodność produktu z wymaganiami określonymi w standardzie GLOBALG.A.P (np. zmiana pola, jednostek produkcyjnych, certyfikowanych produktów, ilość producentów itp.) i nie rozpowszechniania produktu z właściwym logo przed otrzymaniem zgody od TRP.
- 9.5. W przypadku korzystania z podwykonawców, Klient zapewni ich zgodę na przeprowadzenie fizycznej inspekcji przez TRP, w przypadku zaistnienia wątpliwości.
- 9.6. Dostarczania kopii certyfikatu stronom trzecim w całości.
- 9.7. Zaprzestania jakichkolwiek działań reklamowych i etykietowania odwołującego się do certyfikacji, w przypadku zawieszenia, unieważnienia lub rezygnacji z certyfikacji i do zwrotu wszystkich certyfikatów do TRP na wezwanie.
- 9.8. Pisemnego poinformowania odbiorców o produktach, które nie spełniają wymagań standardu i zapewnić, że jakiekolwiek oznaczenia powiązane ze standardem są usunięte z niezgodnych produktów.
- 9.9. Klient jest zobowiązany do powiadomienia o sankcji nałożonej przez TRP wszystkie inne JC działające u niego w zakresie GLOBALG.A.P.
- 9.10. Niezwłocznego poinformowania TRP w przypadku wycofania się z programu certyfikacji GLOBALG.A.P.
- 9.11. Realizacji wszelkich niezbędnych ustaleń w celu rozpatrzenia skarg.
- 9.12. Zapisywania i udostępniania reklamacji zgłaszanych przez strony trzecie w odniesieniu do zgodności produktów ze standardem. Jeśli reklamacja dotyczy niezgodności w odniesieniu do produktów certyfikowanych, odpowiednie działania naprawcze muszą być wykonywane. Zapisy z odpowiednich działań korygujących muszą być utrzymywane.
- 9.13. Klient zapewnia, że wydany przez TRP certyfikat nie jest wykorzystywany w sposób wprowadzający w błąd.

Program certyfikacji GLOBALG.A.P.

- 9.14. W przypadku każdej certyfikacji/oceny TRP, w inspekcji/audycie może uczestniczyć audytor trenujący. Klient nie ponosi kosztów uczestnictwa inspektora/audytora trenującego w inspekcji/audycie.
- 9.15. Przestrzegania warunków certyfikacji ujętych w aktualnej wersji dokumentu: Ogólne Warunki Transakcyjne TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o. zamieszczonego na stronie www.tuv.pl/zalaczniki

10. ODWOŁANIA, SKARGI

- 10.1. Klient może zgłosić odwołanie od decyzji w sprawie certyfikacji lub złożyć skargę na działalność certyfikacyjną TRP. Opis postępowania dostępny jest na stronie internetowej TRP: [Odwołania i skargi](#).
Rozpatrywanie odwołania nie wstrzymuje biegu sprawy dotyczącej certyfikacji.
- 10.2. Klient może złożyć skargę bezpośrednio do sekretariatu GLOBALG.A.P. za pomocą formularza „Incident/Complaint Form” dostępnego na stronie GLOBALG.A.P. (www.globalgap.org) i wysłać go e-mailem na adres compliers@globalgap.org lub faxem na numer +48 221 57776-1999.
- 10.3. Producent nie może utrudniać, hamować lub unikać współpracy z GLOBALG.A.P. w przypadku skargi dotyczącej wykrycia pozostałości, zanieczyszczenia, identyfikowalności, oszustwa czy Programu Integralności.
- 10.4. W przypadku zgłoszenia skargi przez osoby trzecie dotyczącej wykrycia pozostałości, zanieczyszczenia, identyfikowalności, oszustwa lub w sprawie dochodzenia skargi, GLOBALG.A.P. jak i Jednostka Certyfikująca ma prawo do bezpośredniego pobrania próbek produktów do analizy laboratoryjnej. Podsumowanie/raport z takiej kontroli zostanie wysłany do strony, która wniosła skargę oraz do Producenta wobec którego wszczęto postępowanie.

11. MARKETING

- 11.1. Klient może powoływać się na certyfikację zgodną z niniejszym programem w materiałach reklamowych zgodnie z wymaganiami określonymi w Ogólnych Warunkach Transakcyjnych dostępnych na stronie www.tuv.pl/zalaczniki oraz zgodnie z Przepisami Ogólnymi GLOBALG.A.P. oraz Umową podlicencji i certyfikacji.

12. FAŁSZYWE DEKLAROWANIE CERTYFIKACJI

- 12.1. Klient nie może deklarować certyfikacji przed wydaniem decyzji o certyfikacji. Fałszywe deklarowanie certyfikacji grozi konsekwencjami określonymi w Ogólnych Warunkach Transakcyjnych dostępnych na stronie www.tuv.pl/zalaczniki oraz w Przepisach Ogólnych GLOBALG.A.P.

13. DOKUMENTY ODNIESIENIA

- 13.1. Aktualne wersje dokumentów GLOBALG.A.P. dostępne na stronie internetowej GLOBALG.A.P. <http://www.globalgap.org>;
- 13.2. Norma PN-EN ISO/IEC 17065 Ocena zgodności – Wymagania dla jednostek certyfikujących wyroby, procesy i usługi;
- 13.3. Norma PN-EN ISO/IEC 17067 Ocena zgodności. Podstawy certyfikacji wyrobów oraz wytyczne dotyczące programów certyfikacji;

Program certyfikacji GLOBALG.A.P.

- 13.4. Ogólne warunki transakcyjne TRP;
- 13.5. Katalog Sankcji;
- 13.6. Sublicense and Certification Agreement - Umowa podlicencji i certyfikacji.